

Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava seirekomisjoni protokoll

Toimumise aeg: 3. juuni 2015 kell 10.30- 16.00

Toimumise koht: Tallinna Teletorn

Osalejad:

Juhatas: Külli Kraner

Protokollis: Andres Võrang

Osalesid järgmised seirekomisjoni hääleõiguslikud liikmed/ asendusliikmed:

1. Mart Laatsit	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
2. Gea Otsa	Eesti Tööstus- ja Kaubanduskeskuse Keskliit
3. Indrek Gailan	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
4. Jüri Truusa	Keskonnaministeerium
5. Kai Kalmann	Põllumajandusministeerium
6. Kaire Koskaru-Nelk	Rahandusministeerium
7. Katrin Niglas	Rektorite Nõukogu esindaja, Tallinna Ülikool
8. Liina Carr	Eesti Ametiühingute Keskliit
9. Maili Mahlapuu	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
10. Merilin Piik	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
11. Mait Palts	Eesti Kaubandus- Tööstuskoda
12. Margus Haidak	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
13. Mari Jüssi	Eesti Keskonnaühenduste Koda
14. Merle Männik	Kultuuriministeerium
15. Tiina Pedak	Keskonnaministeerium
16. Joonas Pärenson	Rahandusministeerium
17. Ott Kasuri	Eesti Maaomavalituste Liit

Kutsutud:

1. Angela Martinez Sarasola	Euroopa Komisjon
2. Piret Aunapuu	Euroopa Komisjon
3. Samu Tuominen	Euroopa Komisjon
4. Külli Kraner	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
5. Aivo Lepp	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
6. Andres Võrang	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
7. Keit Kaadu	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
8. Kristina Kraiko	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
9. Martti Kalvik	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
10. Kadri Kalamees	Rahandusministeerium
11. Kadri Tali	Rahandusministeerium
12. Karin Kase	Rahandusministeerium
13. Tiina Ellervee	Rahandusministeerium
14. Kristel Hook	Rahandusministeerium
15. Mari Lahtmets	Rahandusministeerium
16. Rando Kängsepp	Rahandusministeerium
17. Margo Keerme	Rahandusministeerium

18. Jaak Kask
19. Silja Einberg
20. Kaspar Korjus

Haridus- ja Teadusministeerium
Keskkonnaministeerium
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Päevakava:

1. Avasõnad
2. Ettevõtluse suuna tutvustus (sh turism) ja suuna uue perioodi tutvustus
3. Teadus-arenduse ja kõrghariduse infrastruktuuri suuna ning uue perioodi tutvustus
4. Transpordi suundade tutvustus (sh ülevaade suurprojektidest) ning uue perioodi tutvustus
5. Infoühiskonna suuna tutvustus ning uue perioodi tutvustus
6. Tehnilise abi tutvustus
7. Rakenduskava teavitamistegevuste ülevaade
8. Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava rakendamise hetkeseis-
korraldusametuse hinnang
9. Viimased kommentaarid ja 2014. aasta seirearuande hääletus
10. E-residentsus ja ettevõtlus

Seirekomisjoni poolt vastu võetud otsused, kommentaarid rakenduskava seirearuandele ning rakendamise hetkeseisule:

1. Avasõnad

Külli Kraner (MKM):

Päevakava kinnitatud.

- Ülevaade hetkeseisust: 7 prioriteetses suunas, 46 meedet, millest 6 meedet on hetkeks suletud (kõik esimeses prioriteetses suunas „Ettevõtluse uuenduse kasvuvõime“). Eelmise aasta lõpu seisuga 57 indikaatorist 33 täidetud. Eeldatavasti 2015. aasta lõpuks saab veel 7 indikaatorit täidetud. Loodame, et veel üheksa indikaatori puhul jääme sihttasemel 70-90%. aasta lõpuks loodame jääda 50ga indikaatoriga 57st, kas „väga rahule“ või „rahule“;
- positiivne on ka, et aruandeperioodil loodi üle 1200 uue töökoha. Peamiselt panustas sellesse „Ettevõtluse uuenduse ja kasvuvõime“ suund;
- perioodi jooksul on vastavaks tunnistati 6 459 taotlust, millest 4 290 (66%) on rahuldatud ning 3 668 (85,5%) lõpetatud;
- 2014. aasta lõpu seisuga oli kokku võetud kohustusi 98,45% ja väljamakseid oli tehtud 88,47%;
- mai lõpuks on võetud kohustusi 99,65% ja välja makstud 91,09%;
- tähelepanuvääriv sündmus: 2014. aasta juuli lõpus avati Baltimaade üks atraktiivsemaid teemaparke- Lottemaa. Külalastavus üle 50 000, millest üle 30% külalastajatest olid lätlased. Tegevused selle projekti raames jätkuvad veel sellel aastal ka. Plaanis on suunata rohkem tegevusi Läti ja Leedu turule ning pikemas perspektiivis ka Põhjamaadele;

- 2011-2012. aastatel oli kasv teadus- ja arendus kulutustes. 2013. aasta langust saab põhjendada sellega, et väikses riigis üksikud projektid mõjutavad statistikat väga palju;
- Uuem seis finantsprogressis prioriteetsete suundade kaupa: 25. märtsi seisuga oleme rakenduskava kohustusi võtnud 99,65% ulatuses, väljamakseid teinud 91,09%. „Transpordi“ ja „infoühiskonna edendamise“ suundadel on toimunud kõige rohkem väljamakseid (üle 90%).

Angela Martinez Sarasola (EK):

- Programmi rakendamine edeneb väga hästi. Kuna varsti oleme selle perioodi lõpp-punktis, tuleb pidada meeles, et perioodi tulemuste kokkuvõtmine ja lõpparuande koostamine on väga olulised. Andmed, millele lõpparuanne ja sulgemisdokumendid põhinevad, peavad olema väga kvaliteetsed ja usaldusväärsed;
- Kordan üle, et Komisjon on muutnud sulgemise juhiseid paindlikumaks. 10% paindlikust saab rakendada rakenduskava osas prioriteetsete suundade vahel ning juhiseid muudeti ka finantsinstrumentide puhul.
- Komisjon julgustab teostama kvalitatiivset hindamisist mitte ainult eesmärkide ja indikaatorite suhtes, vaid analüüsida ka seda, kuidas senised elluviidud tegevused ja programmid panustavad Eesti majandusse; millised on nende tulemused ja mis lisandväärtust nad toovad. Samuti oleks hea sisse tuua nn õppetunde selle perioodi rakenduskava elluviimisel. See aitab teil kujundada tegevusi järgnevatel aastatel.
- Tähtis on, et te seoks raporteerimise Euroopa 2020 eesmärkidega ja riigipõhiste soovitusetega.
- Komisjon avaldas mais 2015 riigipõhised soovitused, kus muuhulgas soovitatakse Eestil suunata avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse toetus nutika planeerimise valdkondadele, mis on esitatud 2014-2020 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas. Lisaks, 2014. aasta riigipõhine soovitus teadus- ja arendustegevuse valdkonnas nägi ette muuhulgas, et koostööd kõrgharidusasutuste, uuringuüksuste ja ettevõtluse vahel tuleb suurendada. Kuna majanduskeskkonna rakenduskava panustab oluliselt sellesse valdkonda, siis oleks soovitav asjakohast infot kajastada ka seirearuandes näitamaks seost saavutatud indikaatorite ja üle-Euroopaliste prioriteetide vahel. Sama lähenemine on soovitav ka ettevõtluse, transpordi jne investeringute puhul.
- Lõpparuanne peaks kajastama mitte ainult finantsnäitajaid, mille üle te võite olla väga uhked, vaid ka näitama, kuidas need tegevused ja investeringud on Eesti majandust mõjutanud;
- Kõige sellega saate panustada Komisjoni poolt koostatavate kokkuvõtete tegemisse, sh näidata, et ühtekuuluvuspoliitika fondid mängivad olulist rolli Euroopa majanduskasvus.

2. Ettevõtluse suuna tutvustus (sh turism) ja suuna uue perioodi tutvustus (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Mart Laatsit (MKM) ettevõtlus:

- Suuna eelarve on 426,3 milj eurot, millest kohustusi on tänaseks võetud 96% ja väljamakseid tehtud väljamaksed 86% ulatuses. 2014. aastal kõige edukamalt täideti kolm eesmärki: ettevõtete tehnoloogiline uuenemine, uute innovaatiliste äriideede juurdevool ja edukas teadmiste ja tehnoloogiasuure. Kokku oli 23 indikaatorit. Nendest

on täidetud 10 indikaatoril. Eeldame, et 2-3 nendest saavutavad eesmärgi selle aasta jooksul. 6 indikaatori puhul on kahtlusi, et nõutud tase jääb saavutamata;

- Indikaator „Ülikoolide ja teadus- ja arendusasutuste tulu endi loodud intellektuaalomandi kommertsialiseerimisest“ on olnud väga edukas. Suuna võtmeindikaatori: „lisandväärtus töötaja kohta“, kus oli eesmärgiks kasv 2,5% on täidetud 76%. Eesmärk ei ole täidetud 100%liselt, sest antud indikaatorit mõjutab üldine majanduskeskkond. Kaasatud investeeringud masinatesse ja seadmetesse on endiselt kõrged tänu laenuprogrammide KredEx'ist. Eksportivate ettevõtete arv on natukene kasvanud, kuid aeglustanud on kasvutempo, samas on 2015. aastaks seatud eesmärk saavutatud.
- Meie suuna edukust saab ka hinnata ELi innovatsiooni tulemustabeli kaudu. 2014. aastal olime innovatsiooni järgijate grupis. Euroopa Liidu keskmisest natuke tagapool, Sloveenia järel. Samas andmed on tabelis avaldatud 2014. aasta kohta, kui Eestis teadus- ja arendus kulutuste tipp hetkel. 2015. aastal võib meie paiknemine pingereas muutuda;
- Aruandeperioodil säilis huvi tehnoloogialaenude vastu ja 2014. aasta 1. augustil taasavati innovatsiooniosakute meede. Tööstus- ja teenindusettevõtja investeeringu toetamine meetme kaudu on toetust saanud huvitavad ja olulised projektid: Osula Graanul puidugraanulite tehase investeering, VPSA Järvakandi hapnikujaam, E-profiil jt.
- Uue perioodi pilootmeetme „Kasvuettevõtja arenguplaani toetusmeede“ 2015. aasta plaanideks on meetme lõpetamine ja ettevõtte arenguplaani loogika piloteerimise lõpule viimine ning järelduste tegemine ja selle alusel uue perioodi meetme avamine. Innovatsiooniosakute vastuvõtmist jätkatakse võimalikult kaua, viimased ühised stendid esitatakse rahvusvahelistel ärimessidel;
- Ettevalmistusel: nõudluspoole poliitikate programm, „Start-up Estonia“ programm – on oma viimases kooskõlastuse faasis, ettevõtluse toetusprogramm avaneb sellel sügisel.

Küsimused:

Joonas Pärenson (RM): 2014. a olete piloteerinud ettevõtjate arenguprogrammi, mis on üks suuremaid toetusmeetmeid uuel perioodil üleüldse. Sinna on sisse toodud palju mõõdikuid. Kas te oskate juba täna tuua välja õppetunde, mida see periood teile andis EL 2014+ meetme ettevalmistamiseks?

Vastus: Peamiseks õppetunniks oli see, kuidas ehitada üles EASis korralik diagnostika ja nõustamise süsteem ettevõtetele. Ettevõtete arenguplaani kõige olulisem uuendus on EASi tugevam roll ettevõtte nõustamise ja arenguplaani koostamise juures. EAS toimis kui partner, mitte toetuse menetleja. Peamiseks küsimuseks on see, kuidas seda korraldada.

Jüri Truusa (KEM): Programm on ületanud indikaatoreid. Kas prognoos pole olnud eriti täpne, kui seda ületatakse 400%. Kas prognoosimist tuleks tugevdada?

Vastus: 2006. aastal kui me seadsime mõõdikuid uuele programmile, siis me ei suutnud kõike ette näha. Me ei oodanud, et innovatsiooni programm ja teised meetmed saavutavad nii suurt edu. Olles teinud selle perioodi läbi ning üles ehitanud täpsema ning palju keerulisema monitoorimissüsteemi järgmiseks perioodiks, ootame, et mõõtmine läheb täpsemaks.

Jüri Truusa (KEM): Kui 2006 seati eesmärgid, oli palju juttu sellest, kuidas ettevõtlike arendamine saab käia kestliku arengu teed. Kas uuel perioodil säilib see suhtumine, et tehnika põlvkondade vahetumine peaks vähendama mõju keskkonnale?

Vastus: Jah, sest suur hulk meie eelarvest ja tähelepanust läheb ressursisäästlikumale innovatsioonile. See on sees ka nutika spetsialiseerumise strateegias.

Samu Tuominen (EK): Kas mingi osa rahastamisest läheb ka regionaalselt vähem arenenud piirkondade ettevõttele? Kas teil on ka mingid andmed, kust oleks näha geograafilist ressurside jaotumist?

Vastus: Seirearuandes asub toetuse jagunemine maakondade lõikes lisas 4¹, kus on siiski näha, et 40% kogu projektid kohustustest on Harjumaaga seotud. Samas heaks märgiks on, et üle riiklikele või maakondade vahelistele projektidele on suunatud 32,75% kinnitatud projektide kohustusest. Võrreldes töötuse määra ja seirearuande lisas 4 toodud toetuse jagunemist maakondade lõikes, siis otsest korrelatsiooni toetatud ettevõtete ja töötuse vahel ei ole. Samas erinevate piirkondade ettevõtetele on tagatud võimalus, et nad saavad taotleda toetust innovatsiooni osakust, mis on väga hea. Põhjusel, et antud meede on suunatud ettevõtetele, mis pole veel praegu innovaatilised, kuid samas on ambitsioonikad. Lisaks läbi starditoetuse, ettevõtlike teadlikkuse programmi ja regionaalsete kompetentsikeskuste toetamine² on tagatud piirkondlike ettevõtete toetamine. Oleme teinud tihedad koostööd uue perioodi ettevalmistamisel Siseministeeriumiga. Meil on olnud päris mitu tegevust, mis pöörasid tähelepanu maapiirkonna ettevõtlike tegevusele.

Tabel 1. Töötuse määr maakonna lõikes

Maakond	2011	2012	2013	2014
Kogu Eesti	12,3	10	8,6	7,4
Harju maakond	11,5	8,8	8	6,7
..Tallinn	12,1	9,5	8,6	6,9
Hiiu maakond	4,8	11,2	5,3	6,3
Ida-Viru maakond	19,7	17,7	15	13,7

¹ Aruanne kasutab statistikaameti 2008. aastal kehtinud andmeid ning neid ei uuendata, kuna siis ei ole andmed enam võrreldavad.

² Meedet rakendatakse läbi „Elukeskkonna arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna 4 „Piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng“ ja rakendatakse kogu Eestis v.a Tartu ja Harju maakond.

Maakond	2011	2012	2013	2014
Jõgeva maakond	13	11,1	6,9	6,9
Järva maakond	13,3	7,8	7,5	7,4
Lääne maakond	13,2	10,4	8,1	6,5
Lääne-Viru maakond	11,1	9,7	9	8,2
Põlva maakond	12,3	11,4	10,1	11,2
Pärnu maakond	10,4	11	7,8	7,8
Rapla maakond	13,4	8,5	7,4	7,8
Saare maakond	10	9,1	8,7	10
Tartu maakond	11	8,4	5,7	3,9
..Tartu linn	10,6	7,9	5,8	4,6
Valga maakond	12,6	14,5	7,2	7,8
Viljandi maakond	9,1	7,1	5,7	4,2
Võru maakond	11,2	7,2	17,2	5,8

Allikas: Statistikaamet, 09.06.2015

Piret Aunapuu (EK): 9400 uut töökohta. Rakenduskavas ei ole sellele indikaatorile määratud sihttasemed. Kuidas majandusministeerium seda numbrit hindab? Kas need on olulised, väärtust loovad töökohad või teil on olemas ainult statistika?

Vastus: Arvestades Eesti rahvaarvu ja tööealist elanikkonna arvu on see oluline kasv. Kas kõik need töökohad on väärtuslikud? Iga loodud töökoht on väärtuslik. Ei ole teada iga töökoha lisandväärtust. Seda saab järgi vaadata. Need töökohad, mis me eeldame on loodud läbi meie prioriteetsete suundade meetmete, nende lisandväärtus on keskmisest suurem.

Võttes aluseks EASi 2014. aasta tegevusaruande, siis saab väita, et EASi kliendiportfellis olevate ettevõtete tunnitootlikkus suurenes läbi lisandväärtuse kasvu 2013. aastal 9,5%, sama näitaja Eesti ettevõtetele oli 2013. aastal vastavalt 3,9%. Ehk EASi kliendiportfellis olevate ettevõtete majandusnäitajad on oluliselt paremad, kui toetust mitte saanud ettevõtetele. Vaadates ka meetmeid, mille kaudu on loodud rakenduskavas kõige rohkem töökohti: „Eksporditurunduse toetus“ (loodud töökohti kokku 3822), „Ekspordi arendamise toetus“ (loodud uusi töökohti kokku 2096) ja „Tööstusettevõtja tehnoloogiainvesteeringu toetus“ (loodud uusi töökohti kokku 1512), siis võib julgelt väita, et antud valdkonna ettevõtted on keskmiselt suurema ekspordi- ja T&A potentsiaaliga, läbi mille võib eeldada, et nende ettevõtete lisandväärtus töötaja kohta on ka keskmisest kõrgem.

Martti Kalvik (MKM) turism:

- Peamised tegevused selleks perioodiks on juba lõppenud. Mõnedes programmides veel tegevused jätkuvad;
- Üks suuremaid tegemisi oli Lottemaa teemapark, kui oluline regionaalne objekt. Üks objektidest, mille strateegiline suunanäit: peredele suunatud turismiobjektid, on fookuses ka 2014-2020 perioodil. Eelmisel aastal avasime ka mereturismile suunatud meetme, mille eesmärgiks on kaasajastada ja välja arendada kogu Eesti rannikut kattev

külalissadamate võrgustik, et tagada ohutu reisimine ranniku vetes ning tuua esile Eesti kui mereriigi pärandit. See projekt on kooskõlas ka Komisjoni mereturismi strateegiatega;

- IKT kasutamine: turismiinfosüsteemi arendamise projekt on olnud väga edukas. Turismiinfosüsteemiga on liitunud üle 250 ettevõtte. Ettevõtted saavad pakkuda oma teenuseid 12 keeles üle kogu maailma. Külastatavus – üle 4 miljoni inimest. Üle X-tee on liitunud selle süsteemiga üle 20 väliskeskonna;
- Indikaatorid: (ambitsioonikad eesmärgid). Kriisi ajal suunati palju vahendeid mujale, kuid indikaatoreid ei muudetud, samas oleme saavutustega rahul;
- Turismisektor suutis näidata väga kiiret taastumist kriisijärgsel ajal. Kiiremini kui muu majandus. Põhjuseks - lähinaabrite majanduskeskkond oli tugevam;
- Tänapäevased väljakutsed: majanduspoliitiline olukord Venemaal ja majandusolukord Soomes. Venemaa turistide arvu kahanemine;
- Positiivne: kasv Jaapani, Hiina, USA ja Saksa turistide arv on kasvanud väga kiiresti. See mingil määral tasakaalustab Venemaa turistide arvu väga suurt langust;
- 2015 plaanid: perioodi lõpetamine ning uute meetmete väljatöötamine. Uuendusteks saavad olla koostööd ettevõtjatega, spetsiifilisem lähenemine kindlatele turgudele. Hetkel on välja valitud neli peamist kohta, kus turundustegevust läbi viia;
- Välisküllastajate uuring. Eelmine kord viidi läbi 2008. aastal. Seda ei saanud teha varem, sest pidi muutma meetodikat (varasem viidi läbi piiripunktides). Kavatsime seda järgnevatel aastatel regulaarselt läbi viia. Tulemused: mida kaugemalt tullakse, seda tõenäolisem, et see on puhkusereis. Hinnanguline turvalisuse tase, info kättesaamine, eestlaste külalislahkus on väga hea. Valdav osa küllastajatest on korduvküllastajad. Küllastatavad sihtkohtadeks on Narva, Pärnu, Tartu peale Tallinna. Kõik need saavad osa välisküllastajate poolt toodust tulust.

Küsimused:

Jüri Truusa (KEM): Ökoturism. Kas see tuleb statistikast kuidagi välja? Eestis on väga palju kaitsealasid, millel on oma kaitsereežiim. Kas on tulnud režiimi rikkumisi?

Vastus: Turistide arvu kasv soodustab seda, et infrastruktuuri rajatakse ja tegeletakse sellega rohkem. Kesk-Euroopa turistid väga hindavad loodusturismi ja toovad välja, et tänaseks kaitsealadel loodud infrastruktuuri on välituristide poolt vähe kasutatud ja palju veel avastamata.

Jüri Truusa (KEM): Kas Lottemaal on olemas mingi arenguprogramm pikema ajaks? Kas on karta selle turismiobjekti populaarsuse langust?

Vastus: Loomulikult on, Lottemaa ei ole ainult ühe kaubamärgi peale ehitatud teemapark. Lotte loojate ja Lottemaa teemapargi vahel on suur koostöö ja palju ideid uuteks arendusteks.

Samu Tuominen (EK): Kui suur osa SKPst moodustab turism ja kui suur osa inimestest töötavad turismivaldkonnas?

Vastus: Turism moodustab umbes 7% Eesti SKPst ning umbes 7% inimestest töötab turismisektoris. See on natukene suurem kui Euroopa Liidu keskmine.

Samu Tuominen (EK): Te peaks rohkem rääkima sellest, mida te olete saavutanud enda tegevustega. See on üldine sõnum kõigile, mitte ainult turismi valdkonnale.

Vastus: Turismi valdkonnas on väga raske hinnata otsest mõju. Pigem see valdkond mõjutab majandust kaudselt.

Piret Aunapuu (EK): Turismiobjektid, millest te rääkisite, pole finantseeritud ainult selle rakenduskava raames, vaid ka näiteks elukeskkonnarakenduskava raames. Kas statistikas on seda arvestatud?

Vastus: Rakenduskava aruandes käsitletakse seda ainult konkreetse rakenduskava ja selle meetmete mõju.

Piret Aunapuu (EK): Aruanne peaks näitama, kuidas need arengukavad on omavahel seotud (vastastikune täiendavus).

Andres Võrang (MKM): Aruandes on punkt 3.4 seosed ja mõjud valdkondade üleselt, mis kajastab vastavat infot. Samuti on joonis nr 6, mis näitab, kuidas kolm rakenduskava on omavahel seotud koos muude riiklike ja Euroopa Liidu strateegiatega.

Üldised kommentaarid:

Jüri Truusa (MKM): Oleks kasulik välja tuua, kuidas 10% Komisjoni paindlikus mõjus programmi täitmisele.

Piret Aunapuu (EK): Kui on tegemist indikaatorite väga suure ületäitmisega, ei ole tulemusi õige esitleda väga olulist saavutust, sest tegemist on ilmselt ebatäpse planeerimisega. Tuleks lisada täiendavaid selgitusi ja hinnanguid realistliku taseme ja erinevuste põhjuste kohta.

3. Teadus-arenduse ja kõrghariduse infrastruktuuri suuna ning uue perioodi tutvustus (Haridus- ja Teadusministeerium)

Jaak Kask:

- Kõik 20 meedet on avatud, kohustustega on kaetud 99,8% vahenditest ning sellest väljamakstud on 84,7%. Viimaste kuude peale jääb välja maksta ca 10% vahenditest. Ükski meede pole täielikult lõppenud, siiski kaks kolmandiku projektidest on lõppenud.
- 2014. a said ehituslikult valmis suuremad infrastruktuuri objektid, kokku 18 tükki, millest 11- teaduse valdkonnas ja 7- kõrghariduse valdkonnas. Toimus ka rakenduskõrghariduse meetme infrastruktuuri avatud taotlusvoor. Rahastust leidis 14 projekti summas ca 4 miljonit eurot. Kiideti heaks ka keskmise aparatuuri taotlusvooru 21 projekti summas ca 5,5 miljonit eurot. Mõlema vooru puhul toimus vooru käigus vahendite suurendamine.
- Meetmed käivitusid hilja, kuid 2014. a oli väljamakseid suurusjärgus 20% ja viimaseks aastaks on jäänud 21%, mis on suur väljakutse. Kuigi jäime vahendite kasutamisega hiljaks, püüame vähemalt teistega koos lõpetada.
- Indikaatorid: indikaatorid on üle täidetud, tõenäoliselt on tegemist alaplaneerimisega. Tippkeskusi on 5 tükki rohkem kui algselt planeeritud.

Tippkeskuste teadlaste poolt avaldatud artiklite arvus on toimunud päris suur hüpe. 2014. aastal avaldati 1343 artiklit, mis tegelikult on hea tulemus

- Probleemid: hanked ja hankereeglite rikkumised on halvanud ka rakendusüksuste tööd ning tekitanud lisakoormust, mis on omakorda põhjustanud väljamaksete venimist.
- Lahendused: jälgime nii meetmeid kui ka programme. RÜ on kohtunud suuremate toetuste saajatega. Oleme nendega detailselt projektide kaupa kõike üle käinud. Praegu ei ole suuri signaale, et midagi jääks tegemata või projektid ei jõuaks valmis. Eelmine aasta suunati Valitsuse otsusega ca 2 mln eurot vahendeid ümber MKMi ettevõtluse suunda, seetõttu oleme vähendanud rahvusvahelistumise programmi.
- 2015. aastal oleme jätkanud riskide maandamise tegevustega – rahvusvahelistumise programmi vähendamine 1,5 miljoni ulatuses ning nende vahendite ümbersuunamine tervishoiutehnoloogia edendamise programmi, kus täiendavalt kiideti heaks kaks algatust. 2007-2014 perioodi projektidest 1/3 on veel rakendusjärgus ning projektid lõpevad 2015 teises pooles, ca 15% toetust jääb veel välja maksta. Üldjoontes, rakenduskava eesmärgid on täidetud või saavad 2015. aasta jooksul täidetud. Tulemuslikkusest rääkides, teadlaste ja inseneride edukus on tõusuteel. Kasvanud on teaduse maht ja kvaliteet (sh viitamine Eesti teadlaste artiklitele).
- Andmetes olen kasutanud värskemaid andmeid kui 2014. aasta seis.

Küsimused:

Samu Tuominen (EK): Rakenduskava temaatiline fookus oli üks prioriteetse suuna eesmärkidest, mille kohaselt nähti ette investeerida 15% temaatilistesse teadus- ja arendusprogrammidesse, mis omakorda oleksid edasiviivaks jõuks ja tagaks kriitilise massi prioriteetse suuna temaatiliste valdkondade arendamiseks. See omakorda peaks aitama kaasa Eesti T&A potentsiaali võimekuse kasvule rahvusvahelisel tasandil. Kas te saaks palun seda kommenteerida? Rakenduskava eesmärkide saavutamine peaks olema kindlasti kajastatud lõpparuandes. Käesolev aruanne mainitud infot ei sisalda. Teine küsimus: Prioriteetse suuna teine eesmärk oli, et vähemalt 10% prioriteetse suuna rahastamise kogumahust suunatakse T&A ja kõrghariduse alase rahvusvahelise koostöö edendamise alastele tegevustele. Nende investeringute mõju peaks olema samuti kajastatud aruandes. Kolmas küsimus: uue perioodi üheks planeeritud tegevuseks oli on ressursside kasutamise tõhusus; kas sellega seotud tegevused saavad alustatud juba käesoleval aastal?

Vastus: Möödunud perioodil oli planeeritud kuus valdkondlikku programmi, mis kinnitati perioodi teise poole alguses. Praegu on rahastatud projektid toimunud edukalt. Koostöö ettevõtetega on suurenenud. Partneritena on projektides kaasatud ca 70 ettevõtet, kes on rakendusuuringuid teinud. See peaks ka aruandluses olema kajastatud.

Rahvusvahelistumisele suunatud 10%. Kuna see programm kinnitati 2011. a ja perioodi jooksul seda ka kärbiti. Põhjus osalt ka selles, et meil on ees abikõlblikkuse periood ning

sageli rahvusvahelise koostöö projektid on pikemaajalisemad. Mõni projekt on eeldanud Valitsuse otsust, mis on viibinud. Seetõttu ei olnud meil võimalusi mitmeid projekte läbi viia, kuna abikõlblikkuse periood lõpeb 2015. Samas saab rahvusvahelist koostööd tegevusi jätkata ka uues perioodis.

Suuna eesmärk, suunata T ja A programmidesse 15% kogu suuna eelarvest: Kui andmed kokku lüüa, siis lisaks valdkondlikele programmidele on investeeritud perioodil 2007-2013 prioriteetsetesse valdkondadesse ca 127 mln eurot EL vahendeid, mis on ca 41% suuna eelarvest. Näiteks on majade taristu meetmetest investeeritud prioriteetsetesse valdkondadesse ca 72 mln eurot, tippkeskustesse ca 23 mln eurot, lisaks on keskmise aparatuuri meetmes tingimus, et 90% vahendeid peab minema prioriteetsetesse valdkondadesse (ca 31,5 mln eurot).

Koos valdkondlike programmide endaga on nendesse prioriteetsetesse valdkondadesse läinud ca 56% suuna eelarvest. Seega on OPs planeeritu täidetud. Täpsema ülevaate saame vajadusel esitada järgmisel aastal või lõpparuandes.

Kolmandale küsimusele vastab Jüri Truusa.

Jüri Truusa (KEM): See osa on projekti käigus antud Keskkonnaministeeriumile. Mõte on selles, kuidas kaasata sellesse ülikoolide potentsiaali. Tuleks ressursitõhususe poole liikuda, momendil tehakse selleks ettevalmistusi.

Samu Tuominen (EK): Mõeldud oli seda, et temaatilised teadus- ja arendusprogrammid käituks kui tõmbejõud teiste jaoks ning et teised programmid toetaks seda. Kuidas on see toimunud (täiendus lisatud eelmise küsimuse vastuse juurde)?

Vastus: Saame uurida ja täpsustada ning saadame täiendavalt Majandus ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Magus Haidak (HTM): Riigi suutlikkus neid temaatilisi valdkondi juhtida oli suhteliselt madal. Me ei osanud seda ette näha perioodi alguses. Uuel perioodil on planeeritud, kuidas saaks seda teha.

Piret Aunapuu (EK): Rakenduskavas on seatud eesmärgid. Komisjon soovib näha, milline on olnud progress võrreldes nende eesmärkidega. Tulemuste esitamisel tuleb esitada need vastavalt eesmärkidele (mitte ainult indikaatorid). On vaja lisada suurema ja üldisema pildi vaade.

Joonas Pärenson (RM): Kuidas te olete kavandanud väljamaksete taotluste menetlemise kiirendada? Kas te näete veel probleeme, mis võivad tekkida?

Vastus: Sihtasutus Archimedes on sellega päris tõsiselt tegelenud. On planeeritud inimressurssi piisavalt. Suuremad hangete vaidlused on maha saanud. Nad on kinnitatud, et nad on selleks valmis. Projektid, mis on siimaani kvaliteetseid taotlusi esitanud, neid kontrollivad nad valimipõhiselt.

Katrin Niglas (Rektorite Nõukogu): Kas saab loota, et järgmisel perioodil me ei jää stardis magama? Kas see programm ja meede, mis oli suunatud tippkeskuste arendamisele, on nii

olnud suunatud ja ülesehitatud, et kui uuel perioodil tippkeskused ei saa rahastust, et kas siis on nad jätkusuutlikud? Kas on oht, et tippkeskuste palgal olevad teadurid tööta jäävad?

Vastus: Määruse tasandil on määratud, mitu tippkeskust on võimalik üleval pidada. Hetkel üheksa. Hindamisel võetakse arvesse valdkondlikku mitmekesisust. Hetkel ei ole kindlust, et rahastusega saab jätkata. Asutused peaks praegu juba mõtlema hakata, kuidas nad hakkama saavad.

Katrin Niglas (Rektorite Nõukogu): Praegu tulevad peale uuemad tippkeskused, mis saab vanadega?

Vastus: Praegu seda analüüsitud veel pole, see on veel käigus, jätkusuutlikkuse küsimus on kindlasti oluline.

Joonas Pärenson (RM): Me oleme igal aastal saanud riigipõhiseid soovitusi: peame viima kokku ettevõtted ja teadus- ja arendusasutused. Me oleme loonud hea infrastruktuuri. Kuidas saab seda ettevõtete jaoks ära kasutada?

Vastus: Uuel perioodil on olemas OP indikaator, mis mõõdab TA asutustega koostööd tegevate ettevõtete arvu. Samuti on ettevõtetel on võimalik tulla toetust taotlema koostööks teadus- ja arendusasutustega. Sellega tihendame nendevahelist koostööd.

4. Transpordi suundade tutvustus (sh ülevaade suurprojektidest) ning uue perioodi tutvustus (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Indrek Gailan:

- 2014 suurimad arengud: sai kinnitatud uus transpordi arengukava ja rakendusplaan, mis määrab ära tähtsamad arengusuunad.
- 2007-13 periood: olulisemateks kordaminekuteks maanteede osas on Valgejõe-Rõmeda Viitna möödaskõigu valmimine. Teine saavutus oli reisijate arvu kasv raudteeinvesteeringute ja uue veeremi soetamise projekti mõttes. Esimesel aastal tõusis elektrirongikasutajate arv 50%. Diiselveeremi ja elektriveeremi reisijate arv kokku oli ca 5,8 miljonit reisijat.
- Ülevaade mahukatest projektidest: mahukaid projekte on seitse: Valgejõe maantee, raudtee infrastruktuur, Pärnu ümbersõidu ehitus – oluline panus transiitliiklusesse. Nüüd seda ei ole Pärnu linna sees. Kuivastu, Virtsu, Heltermaa ja Rohuküla sadamate rekonstrueerimine – saarte ja mandrivaheliste reisijate kasv. Uue veeremi soetamine, mis lõppes 31.03.2014. Vão-Maardu tee- ehituse projekt jätkub järgmises perioodis. Selle projekti raames on lõpetamata Vão ristmiku rekonstrueerimine vaidluste tõttu. Ülemiste liiklussõlme rekonstrueerimine on valminud, lisaks Tallinn-Tartu-Võru maantee.
- Indikaatorid: reisiaja vähenemine: 206% (kui valitakse välja objekti, siis täpsustatakse täpsemalt, milline reisiaja vähenemine saavutada). Saavutustasemed lõiguti sai võetud 10-20% vahele. Tegelik keskmine saavutustase projekti kohta on olnud 20-30%.

Reisijate arvu kasv sadamates ja lennujaamades: ei ole loodetud efekti saavutatud (lennujaamades), aga sadamates on tõusnud ning kokku on 100% sihttase täidetud. Rekonstrueeritud reisijate platvormide arv: 100% kõik on valmis. Ühistranspordiga tehtud sõitude arv: vahendid, millega meil oli võimalik panustada sellesse indikaatorisse, kasvutrendi ei tekitanud kuid suures plaanis suutis hoida kasutajate arvu. Oleme suutnud peatuda langustendentsi ühistranspordi kasutatavuse osas. Inimvigastustega ja surmaga liiklusõnnetuste arv: hukkunute arvu jõulise vähenemise osas on hea meel. Samas detailsemalt vaadates, on raske välja selgitada, kas ja mis osas mingi projekt on hukkunute arvu vähenemisse panustanud. Palju liiklusõnnetusi on juhtunud ajutiste liikluskorralduste ajal. Tulemuslikkust saab hinnata, kui remonditööd on lõppenud.

- **Plaanid:** Oleme saanud kinnitatud transpordiarengukava ja rakendusplaani. Toetuse andmise tingimused (2 tk) on kinnitatud. Investeeringute kava on samuti kinnitatud. Objektid on maanteede osas juba valminud. Osade investeeringutega alustati juba eelmisel aastal. Teised toetuste saajad on aktiivselt alustanud taotlustega. Lisaks on raudteeliikluse arendamiseks eraldi vahendid ette nähtud, mida jaotakse läbi taotlusvooru, mis algas 2015 aprillis, ootame taotlusi augustiks 2015. Taotlusi saavad esitada kõik omavalitsused, kelle territooriumil paiknevad raudtee peatused. Meede panustab raudteeliiklusesse omavalitsuse territooriumil.

Küsimused:

Ott Kasuri (EML): Raudteejaamad saavad korda ja see loomulikult soodustab inimeste liikumist. Raudteejaamade ümbruses olev maa, nt kuhu auto parkida jne? See küsimus on lahendamata. Ei ole kuhugi autot jätta. Samasugune situatsioon on Tallinnas. Parkimine osutub kallimaks, kui rongipilet edasi-tagasi. Samuti ei saa loota, et saab parkida Ülemiste ja Kristiine keskuste juurde.

Vastus: Meetme eesmärk on panustada inimeste liikumisesse. Ühes kohas, Narvas on plaan panustada ka raudteejaama hoonesse, kuid see on erandlik objekt. Raudtee meetme eelarvest on võimalus investeerida parklatesse, jalgrattaparklatesse jne. Maaküsimused tuleks vaadata eraldi. Kui kohalikul omavalitsusel on olemas maa, tuleb seda kasutada. Samas ei tohiks unustada, et hooldusküsimus on mängus. Kuigi raudtee peatusi teenindab raudtee firma, siis kohaliku omavalitsuse maa-alal olevat parklat peavad hooldama nad ise, kuid see on kokkuleppe küsimus. Tallinnas parkimistasudega seoses: sellest meetmest on võimalik taotleda kõikidel omavalitsustel välja arvatud Tallinn. Meetme eesmärk on ülejäänud Eesti ühendamine läbi rongiliikluse olulistega sõlmpunktidega läbi Tallinna (nt sadam, lennujaam).

Samu Tuominen (EK): Seirearuandega seoses tahaks teada, kuidas on kujunenud hinnangud prioriteetsete suundade rakendamisele. Näiteks transpordi prioriteetide osas oli hinnang "väga hea". Rakenduskavas oli aga prioriteetse suuna peamine eesmärk ühistranspordi areng. Üks peamisi näitajaid (ühistranspordi kasutus) ei ole palju edenenud. Seega, kas me saame olla kindlad, et eesmärgi saavutus oli väga hea? Teised indikaatorid olid väga head, kuid see mitte.

Vastus: Märkus sõnakasutuse kohta on õige. Ühistranspordi kasutamine pole suurepärane, kuid me püüame säilitada seda taset. Perioodi keskel sai otsustatud kriteeriumi täitmisesse täiendavalt panustada. Tallinnas panustatakse trammi infrastruktuuri parandamisse, millel on suurem mõju sellele kriteeriumile kui rongidel. Samas antud projekt ei ole läbi ja tulemusi ei ole veel võimalik hinnata.

Samu Tuominen (EK): 2014-2020 transpordi investeeringute plaan on hiljuti vastu võetud. Realistlik projektide nimekiri on ka investeeringute elluviimise üks eeltingimustest. Kas teil on süsteem, mis tõestaks, et investeerimisprojektide plaanis esitatud ajaraamistik on realistlik ja seda suudetakse täita?

Vastus: Investeeringute plaani osas meil on tegevused, mille ajakavad on määratud. Näiteks, määrukses, mis reguleerib investeeringute kasutamist on toodud ajaraamistik just toetusesaajale. Meil on siis lihtsam jälgida, kas nad on ajakavas. Me saame jälgida, kas on vaja midagi muuta, otsustada, saame ohule reageerida. Meil on kontroll projektide rakendamise ajakavas.

Andres Võrang (MKM): Hinnangute andmine on seotud sellega kui rakendusüksus hindab progressi, siis ka juhtministeerium hindab sama moodi. Me ei muuda selles mõttes mitte midagi. MKM paneb suuremas osas kõik suunad ise kokku. Me hindame selle pealt, mis info meil on olemas.

Mari Lahtmets (RM): Täiendaksin Indreku vastust ajakava osas. Transpordi suund oli üks esimesi suundasid, kus hakati EL-i vahendeid kasutama. Arengukavasid on kaks. Selleks, et riske ja probleeme maandada, on Maanteeametil olemas detailne ülevaade kõikidest projektide elluviimisest ning see on aluseks ajakava järgimise aluseks.

Piret Aunapuu (EK): Finantseeritud objektide kvaliteet ja kasutatavus. Kas teil on uuringuid selle kohta? Kas nende objektide hooldus- ja ülalpidamise kulud on mõistlikud?

Vastus: Osad projektid on just valmis saanud. Kuluhindamist saab aga järk-järgult edaspidi teostama hakata. Kui hinnata objektide kvaliteeti sisuliselt, siis seal on taga olnud liiklussagedus, mis varem on olnud, et miks objekti üldse vaja on, liiklusõnnetuste hukkunute arv jne. See tuleb välja kulu - tulu analüüsist. Eriti objekti ülalpidamiskulude osas ja selles, kuidas objekt panustab hukkunute arvu vähenemisse. Paraku mõlemat saab vaadata ainult pärast objekti ehituse lõppemist.

Piret Aunapuu (EK): Mõju hindamine ja jätkusuutlikkuse tagamine on väga olulised. Lõpparuandes kindlasti see osa ka lisada.

Jüri Truusa (KEM): Suuremate objektide puhul tehakse keskkonnamõju hinnanguid, kuid väiksemate puhul mitte. Uues seaduseelnõus on suur rõhk keskkonnamõjude eelhinnangutele ka väiksematele projektide puhul. Suurte ja väikeste projektide hindamise vahe on protseduuris. Eelhinnangu protseduur pole nii pikk. Kas mõjude hindamise protseduuriline osa on toonud palju raskusi? Mis need olid?

Vastus: Ma pole õige inimene sellele küsimusele vastamisel vastamast. Ma pole ise selles protsessis sees olnud. Jätaks küsimuse meelde, saan vastata teile hiljem kirjalikult. Ma tean, et suurte maanteede tehakse trassivalikuga koos ka keskkonnamõju hinnangut.

Jüri Truusa (KEM): Küsimus oli tagamõttega lõpparuandele mõeldes. Seal tuleks välja tuua üldpilt. Oleks hea teada, kuhu tõmmata bürookraatlik piir. Kas on kuskil piir, kus poleks vaja nii palju ressursse kulutada.

5. Infoühiskonna suuna tutvustus ning uue perioodi tutvustus (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Aivo Lepp:

- Summad ei olnud võrreldes teiste valdkondadega suured. Infoühiskonnas on oluline see, et muutused toimuksid kiiresti ja väikeste sammudega. Ühe projekti maksimumäär on 500 000 eurot. Käimasolevaid projekte on 46. Lõppenud üle 190 projekti. Katkestatud projektid: 11, peamiselt taotleja on ise loobunud. Taotleja on tihtipeale ambitsioonikam kui tema võimekus võiks eeldada.
- Suuremad arengud 2014: kuulutati välja „Teabe kättesaadavuse parandamine“ taotlusvoor. Vooru tulemused on olulised seetõttu, et *Open data* on Komisjoni poolt üsna suur initsiatiiv digitaalse agenda raames. Teiseks suuremas suunaks on infoühiskonna teadlikkuse tõstmine, mida viiakse ellu programmina. Programm viib otseselt ellu ka- *e-government actionplan*'is kokkulepitud tegevusi. Näiteks panustati avalike teenuste tõhustamisse läbi teadlikkuse tõstmise: koostati juhendid ja käsiraamatud. Viimased puudutavad otseselt üleminekut uude perioodi. Kolmanda olulise teemana käsitleti nutikaitset ja interneti turvalisust, mis on täiesti uued probleemid ühiskonnas. Selleks on MKMi eestvedamisel tehtud kampaaniaid ja lähenetud sihtrühmapõhiselt. Eelkõige on kõige haavatavamad infoühiskonnas lapsed. Neljandaks täiendati investeringute kava, mille raames lisandus kolm projekti: X-tee arendamine, andmekogude omavaheliseks suhtlemiseks.
- Mõõdikud: „Riigihanked e-keskkonnas“- finantseerisime projekte, kus riigihanke menetluse läbiviimist saab 100% teha e-keskkonnas, mida kasutatakse väga palju. Rahandusministeerium panustab sinna päris jõudsalt ja eesmärgist on täidetud 96%. Avaliku sektori e-teenuseid kasutatavate inimeste rahulolu- peab silmas pidama, et mida rohkem teenuseid lisandub, seda madalamaks mõõdik võib minna. Seega suur osa tähelepanust läheb mõõdiku samal tasemel hoidmisel. Eesmärgist on täidetud 113%. Avaliku sektori kodulehekülgede ja portaalide vastavusse viimine veebikäideldavuse põhimõttega, vastavusse digitaal-agendaga - Komisjoni poolt on tänaseks päevaks initsiatiiv regulatsiooni kujul olemas. Probleem on puhtalt regulatiivne, mida ilmekalt näitab ka eesmärgi täitmise protsent: 13%. Probleem on kogu Euroopa Liidus. „Interneti kasutajate osakaal“- saame olla uhked, et 84%

inimestest kasutavad Eestis Interneti. Võrdluseks Taani, Soome ja Rootsi asuvad 90% juures. Oleme tänaseks nendega ühes seltskonnas.

- Edasised plaanid on seotud tegevuste lõpetamisega ja jääkide planeerimisega.
- 2014-2020 hetkeseis: Infoühiskonna arengukava 2020 on valminud ja väga sisukas. Tegeleme järgmiste asjadega: digitaalse kirjaoskuse suurendamine - läksime kitsamaks ning räägime nüüd spetsiifilisematest oskustekst infoühiskonnas, telekommunikatsiooni taristu uuendamine ja uue rajamine, e-valitsuse edasiarendamine, olemasolevate infosüsteemide edasiarendamine ja analüüs, sotsiaalinfoteenuste arendamine ning sotsiaalinfosüsteemide arendamine.

Küsimused:

Samu Tuominen (EK): Tundub, et tegevused liiguvad õiges suunas. Euroopa Komisjoni 2015.aasta riigiraportist (Country Report Estonia 2015, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_estonia_en.pdf) selgub, et Eesti ettevõtted on Euroopas e-teenuste ülevõtmisel 22. kohal. Kuidas seda olukorda planeeritakse parandada? Kas e-kodakondsuse programmil on sellele mõju?

Vastus: Kui meetmeid kujundatakse, me ei pea eesmärgiks e-kommertsit, vaid eesmärgiks on paremad avalikud teenused, aga teenuste arendamisel on mõju muidugi ka e-kommertsile olemas. Infoühiskonna meetmete eesmärgiks on tõhusamad ja paremad avalikud teenused, läbi mille soovitakse saavutada ühiskonnas avalike teenuste kasutamisel uut arenguhüpet. Üheks oluliseks initsiatiiviks, mis toetab e-kommertsit, on e-residentsuse arendamine, mis on võimalik ainult tänu baastaristu arendamisele. E-kodakondsus arendamine on võimalik ainult tänu baastaristu arendamisele. E-kodakondsus lähtub selles, kui on ID-kaart väljastatud, siis e-resident saab neid teenuseid, mida on riigi poolt rahastatud. Miks ettevõtjad ei kasuta seda võimalust? See on pikaajalisem probleem, kuid lähtume loogikast, et riik on pigem eesvedaja ja ettevõtted tulevad läbi innovatsioonimeetmete arenduste kaasa. Norra programm oli heaks eeskujuks, mille põhjal edaspidiseid meetmeid kujundada.

6. Tehnilise abi tutvustus (Rahandusministeerium)

Kersti Kalamees:

- 2014 toimus suur muudatus. Aasta tagasi oli MARK tehnilise abi eelarve 1 milj suurem, kuid see raha ei leidnud suuremat kasutust. Raha suunati ümber lastekodusse ja väikesadamate meetmesse. 31.05 seisuga oli väljamaksete osakaal 85%. Loodetavasti saame horisontaalsete meetmete tehnilise abi selle aasta kolmandaks või neljandaks kvartaliks kasutatud.
- Indikaatorid on üle täidetud. Uues rakenduskavas on tehtud seoses sellega ka korrekture.

- Võttes arvesse indikaatoreid ja rahaliste vahendite kasutamist, saab järeldada, et süsteem on väga tõhus. Järgmisel perioodil vähendame dokumentide mahtu, võttes kasutusele ühtse määra kaudsete kulude hüvitamiseks.

7. Rakenduskava teavitamistegevuste ülevaade (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Andres Võrang:

- Eelmisel aastal vähenes temaatiliste artiklite arv, samas teavitusüritusi oli rohkem, kui 2013. aastal. MKMi kodulehel on palju infot uue perioodi kohta ja me uuendame infot pidevalt. Ministritele soovime struktuurivahendite rõhutamist.
- 2015. aasta kevadel toimus uue perioodi infotuur, mille raames valiti lõppeva perioodi parim projekt – puhas joogivesi 100 000 eestimaalasele. MKM andis üritusel ülevaate kogu oma haldusala valdkondades ja uutest meetmetest. Uuel perioodi meetmete kohta on tehtud *app*. Facebookis on ka uue perioodi teavitamine väga aktiivne. Euroopa päeval osales RM väga aktiivselt. 2015 kevadel toimus MKMis majasisene Euroopa päeva üritus, külastasime meie haldusala asutusi, mis on seotud Eurotoetustega: MEKTORY, Tehnopol ja e-showroom.
- Eurotoetustest on teadlikud Eestis 94% elanikest. Kõige rohkem teati põllumajanduse ja kalanduse toetuste kohta. Suur oli ka osakaal inimestest, kes tundsid, et eurotoetused on suunatud õigetes valdkondadesse.

8. Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava rakendamise hetkeseis- korraldusasutuse hinnang (Rahandusministeerium)

Kaie Koskaru-Nelk:

- Hinnang eesmärgi täitmisele on hea. Oleme saavutanud sisulise muudatuse ja liikunud õiges suunas. Õige on see, et eesmärgid polnud õigesti seatud. Täname Komisjoni märkuste ja soovitude eest. Oma poolt soovime, et lõpparuandes oleks rohkem mõjuhinnanguid majandusele, keskkonnale.
- Finantstulemuste hinnang on ka hea, oleme juba saavutanud päris head tulemused, mõnedes suundades on palju küll teha. Hea on see, et probleemid ja riskid on kaardistatud ja nendega tegeletakse.
- Üldhinnang on positiivne, veamäär on väga madal.
- Muu teave: korraldati üle ministeeriumite vastutusalad. SIMi regionaalhalduse, -arengu ja ruumilise planeerimise valdkond viiakse üle RMi, kuid sellega ei kaasne strateegia muutumist.

9. Viimased kommentaarid ja 2014. aasta seirearuande hääletus

Külli Kraner (MKM): Suur aitäh selle töö eest. Saame täiendada aruannet, saadame infot küsijatele.

Angela Martinez Sarasola (EK): Ma sain aru, et Eesti on võtnud eesmärgiks vahendite täpse planeerimise ja kasutamise. Täna olete rääkinud ka mõningatest võimalikest probleemidest. Milliseid abimeetmeid planeerite kasutusele võtta?

Külli Kraner (MKM): Oleme meetmete kaupa vaadanud ja võtnud kohustusi üle 100%, see on meil lubatud. Oleme seda kasutanud peamiselt ettevõtluse suunas. Transpordisuund on ka valmis kasutama kõike, mis üle jääb.

Joonas Pärenson (RM): Jälgime jooksvalt, kuidas edenevad rakendussuunad tervikuna ka finantsprogressi mõttes ning kohtume/arutame rakendusasutustega meetmeid vahendite kasutamise maksimeerimiseks. Eelnevalt valitsus on otsustanud Teadus- ja arendustegevuse raha suunata ettevõtlusesse, kuna eesmärgid on üldjoontes samad. Käesoleval aastal tulime MKMile vastu, mis puudutab ettevõtluse suunda, kus kasutatakse ülebroneeringut kokku 4 milj euro eest. Riskid on hajutatud ja riigieelarve poole pealt me olulisi riske ei näe. Praegu hinnatakse ja vaadatakse jooksvalt, kuhu saab veel vahendeid suunata vajadusel. Vaadatakse, kus on see olulisem eesmärk, mida täita. Eesmärk pole üksnes vahendite ära kasutamine.

Külli Kraner (MKM): **Kas on vastuhääli majanduskeskkonna arendamise rakenduskava 2014. aasta seirearuande heakskiitmisele?** Ei, siis **MARK rakenduskava 2014. aasta seirearuanne on heaks kiidetud.**

Seirekomisjoni poolt kirjalikus kommenteerimisvoorus tehtud täiendused puudusid.

10. E-residentsus ja ettevõtlus

Kaspar Korjus, e-residentsuse programmi juht (EAS):

- E-residentsuse areng: september- Taavi Kotka „e-residentsuse idee isa“, kui arengufondi stipendiumi võitja. Oktoober- esimese paari tunniga tuli 4000+ e-residentsuse taotlust. November- Eesti parlament aktsepteeris seaduse eelnõu. Pole olnud ühtegi vastuhäält. 1. detsember- esimene e-residendi kaart. „Uus rahvusvaheline riik“. Valitsuse mandaat e-residentsuse tiimi loomiseks. Veebruari keskel valiti mind juhiks. Praegu on 7 liikmeline tiim. 13.mai – avalik *beta* versioon.
- Täna saab kaardi juba välisesindustest, Eestisse pole vaja tulla. Kui detsembris avasime, siis oli umbes 60-70 taotlust nädalas. Nüüd on umbes 500 taotlust nädalas.
- Edasi: 30. mai valitsuse istung, kus paneme valitsuse ette, mis seaduste muudatusi on vaja, et e-residentsus mõjuks.
- Peamised e-residentsuse kasutajad:
  1. Turistid, akadeemikud. Nende saabumine ja füüsiline elu Eestis on kergem, kui oled e-resident. Saavad kasutada Eesti digitaalseid teenuseid.
  2. Ettevõtluskeskkond on kasutajasõbralikum tänu e-residentsusele. Näiteks, kui ettevõtte nõukogus on üks välismaalane ei pea kõik teised dokumente paberi peal allkirjastama.
  3. Grupp inimesi, kes kasutavad e-residentsust kui platvormi. Saavad integreerida seda enda ettevõttega, näiteks maksude maksmine. Ei pea enam Eestisse kohapeale tulema selleks et, seda ära tasuda.

4. Uue ajastu inimene. Maailmarändur. E-residentsus kui esimene maailmariik on läbipaistev ja piirideta. Saavad elada seal ilma sinna kolimata. „Ma ei saa valida riiki, kus ma olen sündinud. Kuid ma saan valida riiki, kus ma saan elada (digitaalselt)“.
- Keskmise e-resident toob Eestisse 100 eurot kuus. Kui meil on 10 000 e-residenti, siis me suudame tekitada 35 milj eurot käivet aastas. Tohtu potentsiaal isegi kui nad ei maksa Eestisse otseselt makse. 2-1,5 aastaga saame keskkonna arendada nii, et oleks võimalik seda müüa. Eesmärk avada iga ettevõtja potentsiaal, mis tal maailmas on.

Küsimused:

Mari Lahtmets (RM): Kuidas on tagatud turvalisus?

Kaspar Korjus (EAS): Inimesel peab olema põhjendus, miks ta tahab e-residentsust taotleda. Põhjendust uuritakse, lisaks toimub taustakontroll.

Angela Martinez Sarasola (EK): Kas te olete mõelnud arengu strateegiale, mis sihtgrupp saab olema sihtriim, mis inimesed, geograafilised kohad, majandussektorid? Kui kiiresti te suudate viia läbi muudatusi, mis on vajalikud?

Kaspar Korjus (EAS): e-residendil pole garantiid, et ta saab ligi erateenustele. Eraettevõtted ise valivad, kas nad tahavad pakkuda enda teenuseid läbi e-residentsuse. Hetkel pole otsust, mis määraks neid sihtgrupe, kus turundada rohkem. Ühest aastast piisab.

Jüri Truusa (KEM): Kas te olete mõeldud selle peale kui mingi teine riik teeb seda sama, mis siis saab?

Kaspar Korjus (EAS): Meil ei ole väga pikka eelisaega. Meil ei ole vaja ka miljard inimest, piisab 15 000, et näha majandusliku kasvu.

Piret Aunapuu (EK): Mis on kõige suurem risk?

Kaspar Korjus (EAS): kõige suurem risk on see, et me ei suuda rakendada ärilist huvi. Kuna see saab ka poliitiliseks, siis poliitiline risk ka.

Aman Kumar (EAS): Rahapesu pole nii suur probleem. Hea on, et Eestis teostatakse 95% pangatülekannetest elektrooniliselt. Hea on see, et Eestis on võimalik muuta seadusi väga kiiresti. See tekitab eelise ka pikemas perspektiivis. See peabki olema väga paindlik. Midagi ei juhtu kui me ka kaotame eelise, me oleme ikka esimesed.

Piret Aunapuu (EK): e-residentsuse programmi on planeeritud investeerida 300 000-500 000 eurot aastas. Millistele tegevustele see suunatakse?

Kaspar Korjus (EAS): Kui juuni lõpus valitsus kiidab muudatusi heaks, siis me panustame sellesse projekti kõigea. Turundus oli nii hea, et me ei saa läbi kukkuda. Peame võtma suuremaid riske.

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Kraner

Seirekomisjoni esimehe asendaja

19.06.2015

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Võrang

Protokollija

19.06.2015

Lk 18 / 18